

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA D'EMPRESA, OCUPACIÓ I ENERGIA

5439

Resolució del conseller d'Empresa, Ocupació i Energia per la qual s'atorga l'autorització administrativa prèvia i de construcció i es declara la utilitat pública d'una instal·lació elèctrica a Red Eléctrica de España, SAU corresponent a l'ampliació de la subestació Mercadal 132 kV (exp. TR 8/2022)

Antecedents

- El 9 d'agost de 2022, RED ELÉCTRICA DE ESPAÑA, SAU va sol·licitar la declaració de la construcció de bateries de Mercadal 132 kV i San Antonio 66 kV com a inversió d'interès autonòmic, i hi va adjuntar arguments justificatius.
- El 19 de setembre de 2022, es va requerir a RED ELÉCTRICA DE ESPAÑA, SAU la sol·licitud d'inici de la tramitació administrativa de la inversió i que aportàs el projecte per a poder declarar la inversió d'interès autonòmic.
- El 29 de desembre de 2022, es va registrar d'entrada a la Conselleria de Transició Energètica, Sectors Productius i Memòria Democràtica una sol·licitud de RED ELÉCTRICA DE ESPAÑA, SAU d'autorització administrativa prèvia, autorització administrativa de construcció i declaració, en concret, d'utilitat pública de l'ampliació de la subestació Mercadal 132 kV (exp. TR 8/2022).

Exp.: TR 8/2022

Denominació de la instal·lació: ampliació de la subestació Mercadal 132 kV.

Terme municipal: es Mercadal.

Pressupost: 2.167.045 euros.

Descripció: l'actuació consisteix en l'ampliació de la subestació MERCADAL 132 kV tipus AIS amb configuració de doble barra i intensitat de curtcircuit de curta durada de 31,5 kA mitjançant una nova posició de línia, a fi de facilitar l'accés a la Xarxa de Transport a un agent, i dues noves posicions per al projecte de bateries.

L'ampliació de la subestació MERCADAL 132 kV tipus AIS estarà ubicada al costat de la subestació MERCADAL 132 kV. L'ocupació de ple domini de la subestació es de 6.292 m².

Hi adjunten la documentació següent:

- Projecte tècnic administratiu de la instal·lació, redactat per David González Jouanneau, visat per el Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Madrid amb el número 202202529 i la data 25 de novembre de 2022. Inclou la llista de béns i drets afectats, l'annex amb l'estudi de gestió de residus de construcció i demolició, i l'estudi de camps electromagnètics.
- Declaració responsable per a l'autorització administrativa de construcció de David González Jouanneau.
- Estudi d'impacte ambiental bateries d'emmagatzematge Mercadal 132 kV i ampliació de la SE Mercadal 132 kV.
- Document de síntesi de l'Estudi d'impacte ambiental de desembre de 2022.

4. El 3 de febrer de 2023, es va requerir a RED ELÉCTRICA DE ESPAÑA, SAU, entre d'altres coses, la sol·licitud d'inici de la tramitació administrativa de les bateries d'emmagatzematge Mercadal 132 kV i que aportàs un projecte que les prevegi per a poder declarar la inversió d'interès autonòmic.

5. El 17 de febrer de 2023, es va registrar d'entrada a la Conselleria de Transició Energètica, Sectors Productius i Memòria Democràtica una sol·licitud de RED ELÉCTRICA DE ESPAÑA, SAU d'autorització administrativa prèvia, autorització administrativa de construcció, declaració, en concret, d'utilitat pública i declaració d'impacte ambiental de la instal·lació de bateries d'emmagatzematge a la subestació Mercadal 132 kV (exp. TR 3/2023).

Amb la documentació següent adjunta:

-Projecte tècnic administratiu de la instal·lació, redactat per David González Jouanneau, visat per el Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Madrid, amb el número 202300907 i la data 10 de febrer de 2023. Inclou la llista de béns i drets afectats, l'annex amb l'estudi de gestió de residus de construcció i demolició, i l'estudi de camps electromagnètics.

-Declaració responsable per a l'autorització administrativa de construcció de David González Jouanneau.

6. El 22 de febrer de 2023, es va registrar d'entrada a la Conselleria de Transició Energètica, Sectors Productius i Memòria Democràtica una sol·licitud de RED ELÉCTRICA DE ESPAÑA, SAU per tramitar de manera independent el projecte d'ampliació esmentat, posició EVRE i carrers i ampliació de barres per a bateries (exp. TR 8/2022), i el projecte propi de les bateries d'emmagatzematge a la subestació Mercadal 132 kV (exp. TR3/2023). Amb la documentació adjunta següent:

-Imprès del justificant del pagament de taxes segellat per l'entitat bancària (data de pagament de 14/02/2023) de l'expedient TR 8/2022.

7. El 9 de març de 2023, s'ha rebut l'informe favorable de la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic sobre l'ampliació de la subestació Mercadal (exp. TR8/2022), a l'efecte del que estableixen l'article 35.2 de la Llei 24/2013, del sector elèctric, i l'article 114 del Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament i procediments d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica.

8. El 28 de març de 2023, es va publicar en el BOIB número 39 l'Acord del Consell de Govern de 27 de març de 2023 pel qual es declara d'interès autonòmic l'ampliació de la subestació Mercadal 132 kV i la instal·lació de bateries d'emmagatzematge a la subestació Mercadal 132 kV.

9. El 28 de març de 2023, es va requerir a RED ELÉCTRICA DE ESPAÑA, SAU l'esmena de deficiències de l'expedient TR 3/2023: instal·lació de bateries d'emmagatzematge a la subestació Mercadal 132 kV i els documents justificatius del pagament de les taxes.

10. L'11 d'abril de 2023 es va registrar d'entrada a la Conselleria de Transició Energètica, Sectors Productius i Memòria Democràtica una reiteració de la sol·licitud de RED ELÉCTRICA DE ESPAÑA, SAU d'autorització administrativa prèvia, autorització administrativa de construcció, declaració, en concret, d'utilitat pública i declaració d'impacte ambiental de la instal·lació de bateries d'emmagatzematge a la subestació Mercadal 132 kV (exp. TR3/2023).

Exp.: TR 3/2023

Denominació de la instal·lació: instal·lació d'un conjunt de bateries a la subestació Mercadal.

Terme municipal: es Mercadal.

Pressupost: 37.765.467 euros.

Descripció: l'actuació consisteix en la instal·lació de dos conjunts de bateries de 25 MW cadascuna (amb una potencia total de 50 MW) i capacitat de 18,75 MWh cadascuna (capacitat total de 37,5 MWh) a la subestació MERCADAL 132 kV tipus AIS amb configuració de doble barra.

La instal·lació del conjunt de bateries estarà ubicada al costat de la subestació MERCADAL 132 kV. L'ocupació de ple domini de la subestació es d'11.090 m²

Amb la documentació adjunta següent:

-Projecte tècnic administratiu de la instal·lació, redactat per David González Jouanneau, visat per el Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Madrid amb el número 202300907 i data 10 d'abril de 2023. Inclou la llista de béns i drets afectats, l'annex de l'estudi de gestió de residus de construcció i demolició, i l'estudi de camps electromagnètics.

-Estudi d'impacte ambiental bateries d'emmagatzematge Mercadal 132 kV i ampliació de la SE Mercadal 132 kV.

-Document de síntesi de l'Estudi d'impacte ambiental de març de 2023.

-Imprès justificant del pagament de taxes segellat per l'entitat bancària (amb data de pagament de 04/04/2023).

Aquesta documentació es considera suficient pel que fa a l'autorització administrativa prèvia (que estableix el Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, que regula les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament i procediments d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica) que fa referència al projecte de la instal·lació com a document tècnic que es tramitarà conjuntament amb l'estudi d'impacte ambiental i la declaració, en concret d'utilitat pública.

11. El 24 de maig de 2023, la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri de Transició Energètica i el Repte Demogràfic va emetre un informe favorable sobre aquesta instal·lació a l'efecte del que disposen l'article 35.2 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, i l'article 114 del Reial decret 1955/2000.

12. Aquesta actuació està inclosa en la Planificació de la xarxa de transport d'energia elèctrica Horitzó 2026, aprovada per l'acord del Consell de Ministres de 22 de març de 2022, així com en el Pla Director Sectorial Energètic (PDSE) de les Illes Balears, atès l'article 19 del Decret 3/2014, de 5 de desembre, de mesures urgents destinades a potenciar la qualitat, la competitivitat i la desestacionalització turística a les Illes Balears, que modifica la disposició addicional segona del Decret 96/2005, de 23 de setembre, d'aprovació definitiva de la revisió del PDSE. Aquesta disposició addicional segona estableix que les obres i instal·lacions previstes en la planificació estatal obligatòria de les

xarxes de transport d'electricitat i de gas, com també les modificacions a les subestacions de distribució d'energia elèctrica existents o planificades, desenvolupades d'acord amb les lleis del sector elèctric i d'hidrocarburs, queden automàticament incloses en les determinacions del Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears, especialment quant als efectes de declaració d'utilitat pública energètica. Aquesta declaració d'utilitat pública té els mateixos efectes que els previstos en els articles 25, 26.5 i 26.6 del Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears i ha de seguir el procediment de declaració d'utilitat pública regulat en l'article 3 de la Llei 13/2012, de 20 de novembre, de mesures urgents per a l'activació econòmica en matèria d'indústria i energia, noves tecnologies, residus, aigües, altres activitats i mesures tributàries.

13. Aquestes actuacions requereixen avaluació ambiental ordinària, d'acord amb l'annex I del Decret legislatiu 1/2020, de 28 de agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears. D'acord a l'article 21.3 d'aquest Decret legislatiu, l'òrgan substantiu sotmetrà a informació pública durant un termini no inferior a trenta dies hàbils, previ anunci en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* i a la seva web, i algun dels diaris de major difusió en llengua catalana i castellana de l'illa de Menorca. A més es publicarà l'anunci al tauler d'edictes i a la pàgina web de l'Ajuntament des Mercadal.

14. El 25 de maig de 2023 es va realitzar informe previ favorable per a la informació pública del projecte, i es va dictar l'obertura del tràmit d'informació pública d'autorització administrativa i declaració, en concret, d'utilitat pública del projecte. Aquesta informació pública es va fer simultàniament amb la informació pública del procediment ambiental.

15. Es varen sol·licitar informes als organismes següents:

- Direcció General de Salut Pública
- Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat
- Direcció General de Recursos Hídrics
- Direcció General d'Emergències i Interior
- Direcció General d'Indústria i Polígons Industrials
- Consell Insular de Menorca, Direcció Insular de Carreteres
- Consell Insular de Menorca, Direcció Insular de Medi Ambient
- Consell Insular de Menorca, Direcció Insular de Patrimoni
- Consell Insular de Menorca, Direcció Insular d'Ordenació de Territori
- Ajuntament des Mercadal
- Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera
- Agència Estatal de Seguretat Aèria
- E-distribució Redes Digitales, SL

També es va informar en aplicació de l'article 37 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, a les entitats següents:

- a) GOB (L14S1467/2021)
- b) Amics de la Terra (L14S1468/2021)

16. En el BOE núm.130, d'1 de juny de 2023, i en el BOIB núm. 72, d'1 de juny de 2023, es va fer la informació pública del projecte.

17. El 5 de juny es va fer l'anunci a càrrec del promotor del projecte al diari Menorca (pàg. 9) i el 22 de juny a l'Última Hora (pàg. 11).

18. El 27 de juny de 2023, es va rebre l'informe del Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera de la direcció General d'Energia i Canvi Climàtic quant a l'afecció al canvi climàtic i l'atmosfera. Com a conclusions indica:

El projecte s'alinea amb els objectius establerts a la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic, en matèria de reduccions emissions de CO₂, així com d'adaptació al canvi climàtic i millora de la resiliència establertes a la Llei esmentada, i per tant té un impacte positiu.

•S'han de seguir les mesures preventives que estableix l'EIA per a disminuir les emissions de gasos d'efecte hivernacle (i per tant, de la petjada de carboni i la incidència sobre el canvi climàtic) del projecte:

- Mesures per minimitzar els moviments de terra i les afeccions sobre la vegetació i cultius, principalment arbòria.
- Màxim aprofitament dels materials extrets per als rebliments sota el criteri de proximitat i la minimització del transport necessari per a la seva reutilització o destinació final, si escau.
- Priorització en l'elecció de proveïdors locals per minimitzar el transport de materials i d'altres.
- Revisió periòdica dels manòmetres que indiquen la pressió d'SF₆ per detectar possibles fuites de les cel·les amb SF₆ de la subestació.

•S'han de seguir les mesures preventives que estableix l'EIA per a disminuir la vulnerabilitat davant riscos climàtics del projecte:

- Estudi hidrològic i hidràulic de l'emplaçament per descartar qualsevol tipus de risc d'inundació de la nova instal·lació
- Mesures de prevenció d'incendis: franja exterior perimetral de seguretat de 30 metres, selecció adequada de maquinària i equips, disposar d'extintors de motxilla carregats i de les eines adequades que permetin sufocar qualsevol conat que es pogués provocar
- Mesures per a la prevenció de l'embalament tèrmic de les bateries

19. El 7 de juliol de 2023 es va rebre l'informe del Consell Insular de Menorca, que estableix les conclusions següents:

PRIMER. En compliment de l'article 3 de la Llei 13/2012, de 20 de novembre, de mesures urgents per a l'activació econòmica en matèria d'indústria i energia, noves tecnologies, residus, aigües, altres activitats i mesures tributàries, ajustat al que estableix l'article 127.2 del Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament i procediment d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica, atès que els projectes no es veuen obstaculitzats per cap instrument d'ordenació territorial ni de planejament municipal s'emet informe de conformitat sempre i quan es compleixin les següents condicions, motivades en el cos de l'informe, abans de la seva execució:

1. L'àmbit d'ocupació del projecte no podrà implicar cap afectació directa sobre l'àrea d'alzinar ni actuacions forestals que, per a prevenir incendis, suposin la tala o la desaparició de l'àrea d'alzinar delimitada en les determinacions gràfiques de l'RPTI com a SRP-AANP.
2. L'autorització del projecte haurà de disposar d'informe preceptiu i vinculant de l'administració competent en matèria agrària, de conformitat de l'article 105 de la Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les IB, al tractar-se d'una instal·lació no vinculada a una explotació agrària que afecta una zona d'alt valor agrari (ZAVA), delimitada per la revisió del PTI.
3. Serà preceptiu l'informe de l'organisme titular de la carretera Me-1, en aquest cas el Consell Insular de Menorca, de conformitat de l'article 31 de la Llei 5/1990 de carreteres de les IB, al tractar-se d'una ampliació d'una activitat existent que sorgeixi a l'entorn de la carretera que afecta indirectament les zones limitades per unes línies longitudinals paral·leles a les arestes exteriors de l'esplanació i a una distància de 50 metres.

SEGON. En compliment de l'article 37 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació d'impacte ambiental i tenint en compte els criteris de l'art. 20 del Decret 3/2022, atès que els projectes no tenen perquè ocasionar conseqüències ambientals significatives s'emet informe favorable sempre i quan es compleixin les següents condicions, motivades en el cos de l'informe, abans de l'execució:

1. De conformitat a l'RPTI que determina com a SRP-AANP els terrenys d'alzinar que afecten l'àmbit d'ocupació del projecte de bateries, caldrà que en el projecte s'inclouin les mesures correctores i les modificacions que siguin necessàries a fi que l'àmbit d'ocupació del projecte no impliqui cap afectació directa sobre l'àrea d'alzinar ni actuacions forestals que, per a prevenir incendis, suposin la tala o la desaparició de l'àrea d'alzinar delimitada en les determinacions gràfiques de l'RPTI.
2. L'informe preceptiu de l'organisme titular de la carretera Me-1 de la xarxa primària que s'emeti de conformitat de l'article 31 de la Llei 5/1990 de carreteres de les IB, haurà de ser favorable al manteniment de les formacions vegetals existents a l'entorn de la carretera o, en el seu cas, a les noves mesures que es proposin per assegurar els valors paisatgístics de la implantació del projecte.

TERCER. Caldria corregir els errors que apareixen en el text del document del projecte. Com a mínim els enumerats a l'apartat VI. 3) d'aquest informe.

1. A l'«Anexo 4. Memoria final de prospección arqueológica superficial (ATENEA, Arqueología y Patrimonio Cultural), apartado 6.2 Planeamiento urbanístico» es determina el següent:

«En el caso Anadón, al no contar con un Planeamiento General, no tenemos constancia de la existencia de este tipo de articulado normativo.

La figura urbanística que aparece en el término municipal afectado por la nueva infraestructura es la siguiente:

NSPU: Normas Subsidiarias de Planeamiento Urbanístico»

El projecte de referència es desenvolupa en el TM des Mercadal, no a Anadón (Teruel) i la normativa urbanística que li és d'aplicació és la recollida en la Modificació puntual núm. 2: adaptació a la Llei del sòl i a les DOT (BOIB 119 de 03/10/2002) i posteriors modificacions puntuals de les Normes subsidiàries (NNSS) del planejament des Mercadal.

2. A l'apartat 6.1 de la Memòria de l'EIA es determina per error : «Implantación del sistema de baterías contiguo a la actual SE San Antonio 66 kV»

El projecte de referència es desenvolupa annex a l'actual SE des Mercadal de 132 kV, no de Sant Antoni 66 kV.

20. El 13 de juliol de 2023, es varen rebre d'Endesa, SA una sèrie d'observacions que s'indiquen a continuació:

1. Resumen ejecutivo:

La Directiva 2019/944 establece en su exposición de motivos, al respecto de la propiedad de instalaciones de almacenamiento por parte de los gestores de redes, que:

Los gestores de redes no deben poseer, desarrollar, gestionar o explotar instalaciones de almacenamiento de energía. Los servicios de almacenamiento de energía deben basarse en el mercado y ser competitivos. En consecuencia, se deben evitar las subvenciones cruzadas entre el almacenamiento de energía y las funciones reguladas de transporte y distribución. Dichas restricciones relativas a la propiedad de las instalaciones de almacenamiento energético tienen por objeto evitar una distorsión de la competencia, eliminar el riesgo de discriminación, garantizar el acceso equitativo a los servicios de almacenamiento de energía para todos los participantes en el mercado y fomentar un uso eficaz y eficiente de las instalaciones de almacenamiento de energía, más allá de la gestión de la red de transporte o distribución.

Sólo en condiciones muy concretas la Directiva permite excepciones que, en todo caso, deben seguir un procedimiento concreto de autorización. Además, para que el almacenamiento pueda ser propiedad de los gestores de redes nunca puede realizar servicios de balance. Y, precisamente, las baterías de Mercadal desarrollarían claramente gestión de desvíos, es decir servicios de balance. Por ello, desde una perspectiva legal, consideramos que no deben autorizarse estas baterías al gestor de la red de transporte (Red Eléctrica, REE).

El almacenamiento electroquímico es una tecnología que apenas se ha implantado aún en nuestro sistema eléctrico, y que puede prestar diferentes servicios: arbitraje, ajuste de frecuencia, potencia firme, servicios de no frecuencia. Pero su desarrollo se ha retrasado por no existir una remuneración a la potencia firme y la regulación primaria, y por no estar regulado un servicio de frecuencia más rápido que la primaria convencional, *fast frequency response* (o respuesta rápida de frecuencia), que sí está regulado en otros países europeos.

Las baterías deben incorporarse al mercado eléctrico por su capacidad para ser competitivas en varios servicios y mercados respecto a otras tecnologías, lo que generará eficiencias que repercutirán en menores costes para el consumidor. Si transitoriamente necesitan ayudas para ser desarrolladas por generadores o agregadores, deben otorgarse a través de procedimientos de concurrencia competitiva.

Entendemos que autorizar a REE las baterías de Mercadal, además de contrario a la Directiva, sería ineficiente porque dichas baterías realizarían solo uno de los múltiples servicios que podrían prestar si operaran en condiciones de mercado. En este documento se muestra, además, que el presupuesto de REE está 2,5 veces por encima de referencias contrastadas.

Consideramos que se producen situaciones de conflicto de interés por el doble carácter de REE como operador del sistema y gestor de la red de transporte-transportista, como se deduce de la imposibilidad de los agentes del sistema de instalar baterías por falta de capacidad de acceso, según los informes de REE en su calidad de operador del sistema, en los mismos nudos donde REE, en su calidad de transportista, pretende instalarlos.

Por todo ello, consideramos que no debe autorizarse esta batería a REE y solicitamos que se inicien de forma urgente los procedimientos para que se presten de forma competitiva los servicios de balance que REE pueda precisar para una mejor explotación del enlace. Además, ya que España no ha transpuesto algunos elementos de la Directiva que afectan a esta cuestión ni se ha seguido el procedimiento sugerido por ésta, se solicita que, en el presente trámite de autorización, se recabe informe sobre estas cuestiones de la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (CNMC).

2. L'article 54 de la Directiva 2019/944:

El artículo 54 de la Directiva 2019/944, sobre normas comunes para el mercado interior de la electricidad, determina que los gestores de redes de transporte no poseerán, desarrollarán, gestionarán o explotarán instalaciones de almacenamiento de energía. Igualmente, establece en qué circunstancias podría haber excepciones a este principio, en concreto:

- Que las baterías sean componentes de red plenamente integrados. En este sentido, conforme a las definiciones del artículo 2 de la Directiva, esto implica que se utilicen al único efecto de garantizar un funcionamiento seguro y fiable de la red de transporte o distribución, y no a efectos de balance o de gestión de congestiones. Además, las autoridades reguladoras deben haber concedido su aprobación. A este respecto, la disposición final segunda del RDL 29/2021 traspuso este artículo a nuestro ordenamiento jurídico, añadiendo en los artículos 34.1 y 38.2 de la Ley 24/2013 la definición de componentes de red plenamente integrados, y manteniendo la prohibición de que presten servicios de balance o resolución de congestiones. Por tanto, se admite la posibilidad de que los gestores de las redes tengan baterías plenamente integradas, pero respetando la prohibición de proporcionar servicios de balance y solución de restricciones/congestiones.

- Alternativamente, que se den las siguientes condiciones de forma simultánea:

- a) Ha tenido lugar previamente un proceso de licitación abierto, transparente y no discriminatorio, sujeto a la revisión y aprobación de la autoridad reguladora, y no ha sido posible conceder a otras partes el derecho a poseer, desarrollar, gestionar o explotar dichas instalaciones, o no ha sido posible a un coste razonable y en tiempo oportuno;
- b) dichas instalaciones son necesarias para que los gestores de redes de transporte cumplan sus obligaciones con vistas a un funcionamiento eficiente, fiable y seguro de la red de transporte y no son utilizadas para comprar o vender electricidad en los mercados de electricidad; y
- c) la autoridad reguladora ha valorado la necesidad de dicha excepción, ha realizado un examen previo de la aplicabilidad del procedimiento de licitación, incluidas las condiciones de este, y ha concedido su aprobación. Esta aprobación será revisada cada cinco años.

Este segundo condicionado no se ha transpuesto a la legislación española aún, ni hasta ahora se ha seguido este procedimiento. Por otro lado, la decisión de conceder una excepción debe ser notificada y justificada por el Estado miembro a la Comisión Europea (CE) y ACER.

Por otro lado, el Reglamento (UE) 2019/943 del Parlamento Europeo y del Consejo, relativo al mercado interior de la electricidad, y la propia Directiva 2019/944, establecen la posibilidad de otorgar excepciones a su aplicación para pequeños sistemas eléctricos aislados o pequeños sistemas conectados. Pero no hay constancia de que la CE haya otorgado ninguna excepción del citado artículo 54 en los territorios no peninsulares españoles para baterías.

3. Sobre la possible aprovació pel regulador y la consegüent notificació a ACER i la Comissió Europea:

La CNMC, en su informe de 3 de abril de 2020 sobre la propuesta inicial de desarrollo de la red de transporte eléctrico 2021-2026 (planificación 2021-2026) indicaba que:

“[...] es preciso señalar que, según se establece en el artículo 54 de dicha Directiva (UE) 2019/944: «Los gestores de redes de transporte no poseerán, desarrollarán, gestionarán o explotarán instalaciones de almacenamiento de energía, salvo que se traten componentes de red plenamente integrados y las autoridades reguladoras hayan concedido su aprobación.». Por tanto, si bien no ha sido todavía transpuesta la Directiva (UE) 2019/944, se considera que, al menos, el documento de planificación deberá incorporar la información necesaria para que pueda valorarse la conveniencia de la medida y, llegado el momento, previa solicitud al regulador nacional, se realice la aprobación pertinente.

En un segundo informe de la CNMC sobre esta planificación, de 27 de mayo de 2021, no aparece una aprobación explícita sobre esta cuestión.

4. Les bateries de Mercadal i els serveis de balanç:

El Reglamento 2017/2195, por el que se establece una directriz sobre el balance eléctrico, define lo que es el “balance” y, por tanto, el alcance de los servicios de balance, que, como se ha indicado anteriormente, son los servicios que no pueden realizar los elementos que sean considerados como «plenamente integrados». En concreto, se define del siguiente modo:

«1) *balance*, todas las acciones y procesos, en todos los horizontes temporales, mediante los cuales los GRT aseguran, de forma ininterrumpida, el mantenimiento de la frecuencia del sistema dentro de un rango de estabilidad predefinido [...]».

En la planificación 2021-2026 se indica que se proponen las baterías para suplir la energía que dejase de suministrarse por los enlaces por una incidencia en alguno de ellos (n-1), hasta el arranque de la generación necesaria para cubrir la pérdida del enlace.

En un sistema eléctrico, si se produce un desequilibrio instantáneo entre la demanda y el suministro (generación en el propio sistema o importada de otro sistema por una interconexión o enlace), se produce una variación de frecuencia. Si la reducción de frecuencia alcanza un cierto valor, o si la rapidez con que cae la frecuencia es mayor que un umbral, se puede producir un fenómeno en cascada por la desconexión de otros equipos de generación por una de las razones anteriores. Las baterías pueden usarse para gestionar este desvío y evitar un impacto en la frecuencia del sistema y sus consecuencias posteriores.

Pero, como puede apreciarse en la definición que da el reglamento 2017/2195 para el balance, el mantenimiento de la frecuencia se realiza con los servicios de balance, que son precisamente los que no pueden proporcionar los “componentes plenamente integrados”.

La pérdida del enlace puede asimilarse a la pérdida de una gran central en operación, y, por ser un servicio de balance o gestión de desvíos, debe resolverse con la contratación de servicios de balance adecuados a los agentes oportunos (generadores, agregadores, operadores de almacenamiento, etc.), pero no con la autorización a REE de dichos sistemas de almacenamiento. Las baterías de Mercadal, por la función que van a tener, no pueden ser consideradas un componente *plenamente integrado*, pues prestarán servicios

para mantener la frecuencia o, lo que es lo mismo, servicios de balance. Las reservas necesarias pueden ser proporcionadas por baterías o cualquier otra tecnología capaz de compensar el desequilibrio energético con suficiente rapidez y en la magnitud requerida.

5. L'eficiència econòmica:

El presupuesto que aparece en el expediente del trámite de información pública es de 37,7 millones de euros (M€) para una capacidad de almacenamiento de 37,5 MWh. Es decir 1 M€/MWh (el inductor de costes es la energía, con una menor dependencia de la potencia).

Aunque podrían utilizarse múltiples referencias de empresas tipo BNEF, asociaciones sectoriales, etc., se considera relevante comparar esta referencia de coste unitario con las que aparecen en dos expedientes de ayudas de estado para almacenamiento aprobadas por la CE en los últimos meses, para Grecia y Rumanía:

- *State Aid SA.64736-RRF-Greece: Financial support in favour of electricity storage facilities.*
- *State Aid SA.102761 (2022/N)-Romania RRF: State aid scheme aimed at developing electricity storage in Romania.*

En la de Grecia, que es anterior al incremento en costes experimentado por las baterías durante 2022-2023, el coste por MWh considerado es de $554/2 = 277.000$ €/MWh.

En las de Rumania, publicada recientemente y que recoge de alguna forma dicho incremento de costes, el coste de referencia es de 390.000 €/MWh.

Es decir, el coste unitario planteado por REE es, como mínimo, 2,5 veces superior a los costes de referencia que la CE ha considerado razonables en expedientes de ayudas de estado notificadas y aprobadas recientemente. En una tecnología cuyos costes están evolucionando a la baja (con la excepción puntual de 2022 y 2023), autorizar una inversión sin un proceso competitivo que permita revelar el coste consideramos que es ineficiente.

Además, una segunda ineficiencia sería que estas baterías sólo prestarían uno de los múltiples servicios que podrían proporcionar. Según estimaciones de la asociación Aepibal, una batería operando en el mercado recuperaría al menos el 50% o 60% de la inversión con los mercados y servicios actualmente en vigor en España. Pero como las baterías que propone REE están dimensionadas, tal y como indica la planificación 2021-2026, para gestionar la caída del bipolo de mayor capacidad de las dos interconexiones con la Península, en cualquier momento en que se opere en la interconexión por debajo de esa capacidad, las baterías dispondrían una parte de la energía que se podría utilizar para otros servicios, con el diseño adecuado. Pero estos servicios, por los condicionantes ya indicados recogidos en la normativa europea, son los que no podrían ser ofrecidos por REE.

6. L'accés a la xarxa i l'emmagatzemament:

En las reuniones de 2022 del grupo de trabajo de especificaciones de detalle, en las que participan la CNMC y el Ministerio, diversas asociaciones han propuesto que se habilite una modalidad de acceso flexible, especialmente para el almacenamiento. Ya están implantadas las herramientas de gestionabilidad y observabilidad por parte del operador del sistema para que se pueda otorgar un acceso condicionado al almacenamiento que permita que el sistema se beneficie de las ventajas del mismo para resolver de forma eficiente y rápida determinadas cuestiones y que se limite la capacidad de acceso al mismo en determinadas circunstancias en que sea necesario para la seguridad o calidad.

Así, numerosas congestiones motivadas por la concentración de generación renovable en determinadas zonas de la red de 220 kV y niveles de tensión inferiores pueden ser resueltas de forma más rápida (con un periodo más corto de despliegue) y más eficiente (menor coste) dando un acceso condicionado o flexible a un almacenamiento que en esa zona operará en el 95% de las ocasiones en el sentido de resolver la congestión y, en el 5% restante, su acceso estará limitado. Esto puede ser más eficiente que un refuerzo de la línea, que es como se resuelven estos problemas en la actualidad.

Sin embargo, consideramos que se produce un conflicto de intereses: el almacenamiento será desarrollado por los agentes, mientras que las redes son desarrolladas por REE, que es al mismo tiempo operador del sistema y gestor de la red de transporte-transportista. REE se constituye como juez y parte en estos procesos.

En la tabla adjunta se refleja la capacidad publicada en junio de 2023 por REE (como operador del sistema), y se observa que en ninguno de los nudos de la red de transporte de Menorca hay capacidad disponible de acceso y conexión, ni por el criterio estático ni el dinámico:

Subestació	Margen no ocupado por estático	Margen no ocupado por dinámico
CIUDADELA 132	0	0
DRAGONERA 132	0	0
MAHON 132	0	0
MERCADAL 132	0	0

No habiendo según el operador del sistema (REE) capacidad de acceso para las baterías de otros agentes en ninguna subestación de la isla, no parece razonable que el transportista (REE) sí pueda instalar baterías en Mercadal. Esto incide en el mencionado conflicto de intereses y va en contra del espíritu de la Directiva 2019/944, que prohíbe de forma general que los gestores de redes posean y gestionen almacenamiento.

La comunicación de la CE de marzo de 2023 sobre el almacenamiento hace énfasis en la necesidad de que los Estados miembros otorguen permisos de acceso flexibles para que el almacenamiento pueda entrar en determinados nudos, como herramienta eficaz que es, para resolver problemas relacionados con la integración de renovables. Y no sólo es una recomendación, sino que la propuesta de diseño de mercado actualmente en tramitación en las instituciones europeas propone la inclusión de modificaciones en el artículo 31.3 de la Directiva 944/2019 y en el artículo 50 del Reglamento 943/2019. En ambos casos la modificación se refiere a las *conexiones flexibles para almacenamiento*.

Lo aquí expuesto constituye un argumento objetivo, no sólo para reiterar lo indicado sobre la autorización de las baterías concretas en Mercadal, sino para que se eliminen las barreras para el despliegue del almacenamiento por parte de los agentes. Si se impide a los agentes instalar almacenamiento allí donde éste resuelve congestiones y otros problemas, se está creando un entorno contrario a las normas europeas. Es preciso que se modifique la norma de acceso y conexión, para que el almacenamiento pueda acceder de forma flexible o condicionada allí donde haciéndolo en competencia resuelve congestiones o puede prestar servicios que el sistema necesita.

De forma adicional, ya que en España no se han transpuesto algunos elementos de la Directiva 2019/944 que afectan a esta cuestión, ni se ha seguido el procedimiento sugerido por esta y todo ello tiene profundo impacto en la competencia, solicitamos a la Consejería de Transición Energética, Sectores Productivos y Memoria Democrática del Gobierno Balear que, en el trámite de autorización, recabe informe sobre estas cuestiones de la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia.

7. Disponibilitat d'espai per a futures ampliacions de la subestació:

La ampliación de la SE Mercadal, con 3 calles de 132 kV (2 para baterías + 1 para generación) y la instalación de baterías en terrenos adyacentes a las nuevas calles de 132 kV, parece limitar que por ese lado la subestación pueda ser ampliada a futuro para ubicar una calle de 132 kV para un cuarto transformador 132/15 kV para distribución.

Considerado que en el marco de la descarbonización se va a producir un incremento considerable de la electrificación, no prever un espacio para el crecimiento de la subestación allí donde el distribuidor ya tenía espacio de su propiedad reservado para ello es un factor limitante a gestionar.

Por ello, solicitamos que se requiera a REE que acredite, con un estudio detallado, que por el lado opuesto queda espacio suficiente para una calle adicional para posición de 132 kV y, en caso de no haberlo, se requiera que replantee el proyecto de tal manera que se asegure que dicho espacio queda disponible.

21. El 12 de juny fins el dia 13 de juliol de 2023 l'Ajuntament des Mercadal realitza l'exposició pública del projecte al tauló d'anuncis municipal. D'acord al certificat de 19/07/23 finalitzà l'exposició pública el 13/07/23 sense que es presenti cap al·legació durant el termini d'exposició.

22. El 21 de juliol de 2023 es va rebre ofici de AESA on s'indica que:

AESA sólo es competente, en materia de autorización de obstáculos, en el ámbito de las servidumbres aeronáuticas, de acuerdo con el Decreto 584/1972, de 24 de febrero, de servidumbres aeronáuticas, modificado por el Real Decreto 297/2013, de 26 de abril.

Es pot constatar que no es troba dins les servituds aeronàutiques civils a Espanya que delimiten les zones on es requereix, prèviament a l'execució de construccions, instal·lacions o plantacions, l'acord previ favorable d'AESA, d'acord amb el que estableix el Reial decret 369/2023, de 16 de maig, pel qual es regulen les servituds aeronàutiques de protecció de la navegació aèria. Qualsevol obstacle situat fora dels contorns esmentats no requereix acord previ favorable d'AESA llevat que tenguí una altura igual o superior a 100 m sobre el nivell del terreny o aigua circumdant.

23. El 8 de juliol de 2022 es traslladen al promotor les observacions formulades per Endesa i el 26 de juliol de 2023, els informes rebuts,

d'acord amb els articles 126 i 127.3 del Reial Decret 1955/2000. Per el que fa als informes rebuts, el promotor informa que tenen la consideració d'informe favorable.

A les observacions formulades per Endesa el promotor contesta a cadascun dels punts mencionats per Endesa i com a conclusions a tot l'exposat:

CONCLUSIONES

El esquema de refuerzo de las interconexiones del sistema eléctrico balear (tanto con la Península como de las internas), incluido en el Plan de desarrollo de la red de transporte con horizonte actualmente vigente, ofrece las máximas prestaciones de reducción de emisiones e incremento de generación renovable en la cobertura de la demanda del SEB y responde a la búsqueda de soluciones de desarrollo de la red de transporte que satisfagan las directrices establecidas en la Orden TEC/212/2019, en concreto al principio rector *h)* que alude a la maximización de la utilización de la red existente, renovando, ampliando capacidad, utilizando las nuevas tecnologías y reutilizando los usos de las instalaciones existentes.

Para ello, este esquema incorpora una serie de elementos —baterías y compensadores síncronos— que son parte sistémica de la actuación que permite el incremento de capacidad de transporte por los enlaces entre islas y con la Península. La ausencia de cualquiera de los elementos incorporados en dicho esquema y, en particular de aquellos que incorporan nuevas tecnologías (baterías y compensadores síncronos), imposibilitaría el aprovechamiento eficiente y de forma segura de la capacidad técnica de los enlaces (nuevos y existentes).

Es más, sin estas nuevas soluciones tecnológicas, la descarbonización del sistema eléctrico balear puede conllevar mayores dificultades económicas y de impacto en el territorio.

Por tanto, la funcionalidad tanto de las baterías como de los compensadores síncronos incluidos en la actuación de refuerzo de la interconexión entre la Península y Baleares, tiene como objetivo maximizar el uso de la red de transporte «garantizando un funcionamiento seguro y fiable de la red de transporte», no utilizándose «a efectos de balance o de gestión de congestiones»; ajustándose, por tanto, ambos tipos de elementos a la definición de «componentes de red plenamente integrados» establecida tanto a nivel europeo por la Directiva 2019/944 como a nivel nacional en la Ley 24/2013, de 26 de diciembre, del Sector Eléctrico.

En base a lo anteriormente expuesto, RED ELÉCTRICA está cumpliendo estrictamente con las obligaciones legalmente establecidas en la Ley 24/2013, del Sector Eléctrico, y en el instrumento de Planificación Eléctrica vigente, por lo que se ruega se continúen los trámites para la obtención de las resoluciones interesadas.

24. El 17 d'Agost de 2023, es va es va rebre l'informe del Consell Insular de Menorca (Patrimoni) que estableix la conclusió següent:

Recoman informar que el projecte no afecta el patrimoni històric.

25. El 6 de setembre de 2023, es trasllada al promotor l'informe rebut, d'acord amb els articles 126 i 127.3 del Reial Decret 1955/2000. Pel que fa als informes rebuts el promotor informa que tenen la consideració d'informe favorable.

26. El 18 de setembre de 2023, es va es va rebre l'informe de la Direcció General d'Emergències i Interior amb la conclusió següent:

Si el Projecte d'ampliació de la Subestació Mercadal 132 kV i el projecte d'instal·lació de bateries d'emmagatzematge a la subestació Mercadal 132 kV no disposen d'una normativa sectorial específica que estableixi les obligacions d'autoprotecció en els termes que defineix la Norma bàsica d'autoprotecció, no li correspon a aquesta direcció general informar sobre els expedients esmentats.

27. El 21 de setembre de 2023, es trasllada al promotor l'informe rebut, d'acord amb els articles 126 i 127.3 del Rial decret 1955/2000.

28. El 2 de octubre de 2023, es trasllada l'informe del promotor (REE) sobre la resposta a les al·legacions d'Endesa, SA amb relació al projecte d'ampliació de la subestació Mercadal 132 kV i el projecte d'instal·lació de bateries d'emmagatzematge a la subestació Mercadal 132 kV (TR 8/2022 i TR 3/2023).

29. En el BOE núm. 246, de 14 d'octubre de 2023, es publica l'anunci de notificació de 6 d'octubre de 2023 del procediment de notificació del tràmit d'informació pública per a la sol·licitud d'autorització administrativa prèvia, procediment d'avaluació d'impacte ambiental i declaració, en concret, d'utilitat pública de l'ampliació de la subestació Mercadal 132 kV (expedient TR 8/2022) i la instal·lació d'un conjunt de bateries a la subestació Mercadal (expedient TR 3/2023).

30. El 23 d'octubre de 2023, es varen rebre d'Endesa, SA una sèrie d'observacions a la resposta del promotor a les observacions fetes per Endesa, que es transcriuen en part a continuació:

En su contestación, REE ha evitado tratar el elemento sustancial de las alegaciones de Endesa, que no es otro que el hecho de que las

baterías objeto del trámite van a prestar servicios de balance. Los componentes de red plenamente integrados, justificación bajo la que REE pretende que se autoricen estas baterías, tienen prohibida la prestación de tales servicios. En consecuencia, no procede su autorización. En este sentido, se adjunta como anexo el informe pericial preparado por D. Luis Rouco Rodríguez, de la Escuela Técnica Superior de Ingeniería (ICAI) de la Universidad Pontificia Comillas, en el que concluye que estas baterías prestarían servicios de balance, que están prohibidos para los elementos de red plenamente integrados.

En conclusión, desde nuestro punto de vista técnico, los dos servicios asignados por la planificación de la red de transporte 2021-2026 a los sistemas de almacenamiento de energía en baterías a instalar en las subestaciones de Mercadal (Menorca) y San Antonio (Ibiza) son servicios de balance y de gestión de congestiones.

En particular, la batería de Menorca presta servicios de balance mientras que la de Ibiza presta tanto servicios de balance como de gestión de congestiones dependiendo de la incidencia que pueda ocurrir.

La directiva UE 2019/944 establece procedimientos para proveer al sistema de los servicios de balance y de gestión de congestiones (licitación y excepción otorgada por la autoridad reguladora) que la planificación de la red de transporte 2021-026 no explora.

Por tanto, el papel asignado por la planificación de la red de transporte 2021-2026 a los citados sistemas de almacenamiento de energía en baterías NO SE CORRESPONDE con el papel asignado a los componentes de red plenamente integrados de la directiva UE 2019/944 944 y de la Ley 24/2013 del sector eléctrico tras la modificación introducida en ella por el Real Decreto Ley 29/2021. Ninguno de los servicios auxiliares de no frecuencia ha sido esgrimido por la citada planificación.

Además, la argumentación de REE se fundamenta en la redacción del artículo 5 del Real Decreto 1955/2000, que define los elementos constitutivos de la red de transporte, artículo que, sin embargo, no fue revisado tras la transposición en nuestro país del artículo 54 de la Directiva 2019/944. Por el contrario, la Ley 24/2013, del Sector Eléctrico, en su modificado artículo 34, sí contempla lo regulado en la citada Directiva al recoger como constitutivos de la red de transporte los elementos de red plenamente integrados y establecer que estos no pueden prestar servicios de balance ni de gestión de congestiones. Por el principio de jerarquía normativa, siendo además la Ley 24/2013 una norma posterior al RD 1955/2000, prevalece lo establecido en el artículo 34.1 de la Ley 24/2013 y el artículo 54 de la Directiva 2019/944 sobre lo dispuesto en el artículo 5 del RD 1955/2000.

Por todo ello, nos reiteramos en la necesidad de que, en el presente trámite de autorización, se recabe informe de la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia respecto a las cuestiones trasladadas en nuestras observaciones de 13 de julio de 2023 junto con el informe pericial que se adjunta.

31. El 23 d'octubre de 2023, es va rebre de Red Eléctrica de España la contestació amb una sèrie d'observacions a la resposta del promotor a les observacions fetes per Endesa, que són comunes per a l'expedient TR 6/2023 (ampliació de la subestació Sant Antoni i instal·lació de bateries d'emmagatzematge al parc de 66 kV) i aquest, la conclusió de la qual es transcriu:

RED ELÉCTRICA acreditará ante la Dirección General de Energía y Cambio Climático del Gobierno de las Islas Baleares, como órgano sustantivo responsable de la emisión de la autorización administrativa previa, la autorización administrativa de construcción y la declaración, en concreto, de utilidad pública de esta instalación, la resolución que emita la CNMC de reconocimiento del carácter singular de la misma, previo a la emisión por parte de esa Dirección General de las citadas autorizaciones.

32. No s'han rebut (el 08/11/2023) els informes requerits a:

- Direcció General de Salut Pública
- Direcció General d'Espais Naturals - Servei de Protecció d'Espècies
- Direcció General de Recursos Hídrics
- Direcció General d'Indústria i Polígons Industrials
- Consell Insular - Direcció Insular de Carreteres
- Consell Insular - Direcció Insular de Medi Ambient
- Ajuntament des Mercadal
- E-distribución Redes Digitales, SL
- GOB
- Amics de la Terra

Per tant, transcorregut el termini de 30 dies sense que les diferents administracions, organismes o empreses de servei públic o de serveis d'interès general afectades en els seus béns i drets hagin contestat, s'entén la seva conformitat amb l'autorització de la instal·lació d'acord amb l'article 146 del Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre. També en aplicació de l'article 38.3 de la Llei 21/2013 d'avaluació ambiental, no es tindran en compte els informes o al·legacions rebuts fora dels terminis establerts en els articles 36 i 37.

33. El 5 d'abril de 2024, es va rebre de Red Eléctrica de España una nova sol·licitud d'autorització administrativa prèvia, autorització de

construcció i autorització, en concret, d'utilitat pública de l'ampliació de la subestació des Mercadal en el parc de 132 kV mitjançant una nova posició de línia per tal de separar l'expedient TR8/2022 de l'expedient TR3/2023, que exposa el següent:

[...] Que teniendo por presentado este escrito, y de conformidad con la normativa anteriormente citada, se efectúen los trámites preceptivos al objeto de que le sea concedida a esta sociedad la autorización administrativa previa, la autorización administrativa de construcción, y la declaración, en concreto, de utilidad pública, de la ampliación de la subestación MERCADAL en el parque de 132 kV, mediante una nueva posición de línea, con objeto de facilitar el acceso a la red de transporte a un agente, y dos nuevas calles y la ampliación de barras (TR08/2022).

34. El 12 d'abril de 2024, es varen sol·licitar informes a l'efecte d'autorització administrativa de construcció sobre el projecte d'ampliació de la subestació Mercadal (TR8/2022) als organismes següents:

- Direcció General de Salut Pública
- Consell Insular de Menorca, Direcció Insular de Mobilitat-Carreteres
- Consell Insular de Menorca, Direcció Insular de Medi Ambient
- Consell Insular de Menorca, Direcció Insular de Territori
- Ajuntament des Mercadal

35. El 2 de maig de 2024, el Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears va adoptar l'acord de la Declaració d'Impacte Ambiental (DIA) del projecte. Com a **conclusions de la declaració d'impacte ambiental s'indica:**

1. Es compensarà l'eliminació de la superfície agrícola ocupada pels projectes, amb la recuperació de l'ús agrícola d'una parcel·la agrícola abandonada, per a la sembra de cultius farratgers, amb una superfície total de com a mínim de 2,7 ha. Es mantindrà aquest terreny almenys durant el temps de funcionament de les instal·lacions.

2. Atès l'informe emès pel Departament d'Ordenació del Territori del Consell Insular de Menorca: «L'àmbit d'ocupació dels projectes no podrà implicar cap afectació directa sobre l'àrea d'alzinar ni actuacions forestals que, per a prevenir incendis, suposin la tala o la desaparició de l'àrea d'alzinar delimitada en les determinacions gràfiques de l'RPTI com a SRP-AANP.

3. No es podran ocupar zones amb vegetació natural per realitzar acopis de material o vehicles ni per gestionar residus.

4.-A l'inici de les obres s'hauran de portar a terme batudes amb la finalitat de detectar i retirar els exemplars de tortugues *Testudo hermanni*, eriçons *Erinaceus algirus* o d'altres espècies protegides que s'hi puguin trobar. Aquests exemplars s'hauran de traslladar a un lloc segur dins la mateixa zona. S'haurà de limitar al mínim la temporalitat de les excavacions i rases obertes. Col·locar-hi elements que permetin la sortida de petita fauna en cas de caigudes. En cas de trobar-se amb un individu ferit d'una espècie protegida s'haurà de telefonar a l'112 per donar l'avis i que s'activi el protocol de recollida.

5. Pel que fa a la protecció del domini públic hidràulic de les aigües superficials, a les seves zones de protecció (servitud i policia) i a zones inundables o potencialment inundables caldrà fer un estudi hidrològic-hidràulic de l'emplaçament per descartar qualsevol tipus de risc.

6. Cal maximitzar l'aprofitament dels materials extrets per als rebliments sota el criteri de proximitat i la minimització del transport necessari per a la seva reutilització o destinació final. S'han de prioritzar els proveïdors locals per minimitzar el transport de materials i d'altres.

7. Es realitzarà un seguiment del renou generat a la fase de construcció i desmantellament, a més, del que es produeixi a les distintes infraestructures associades al present projecte a la fase de funcionament, per tal de garantir el compliment dels nivells de renou establerts a la legislació vigent.

8. Es tindrà un protocol per al transport, ompliment, manteniment i buidat d'equips que utilitzin gas (SF6); detecció de fuites, actuació en cas de fuga accidental i control del consum anual. S'hauran de compensar les emissions de gas SF6 mitjançant reforestacions, en concret s'haurà de reforestar la superfície necessària equivalent a les emissions anuals de SF6.

9. S'haurà de preveure realitzar mesures periòdiques d'intensitat del camp electromagnètic durant la vida útil de la subestació i les bateries.

10. En cas que l'auditor ambiental detecti afectacions en els hàbitats d'interès comunitari o a les espècies de fauna protegida, no previstes i atribuïbles a les instal·lacions, s'hauran de prendre mesures addicionals.

11. S'hauran de respectar les espècies protegides i catalogades dins el Catàleg balear d'espècies amenaçades i d'especial protecció, les àrees biològiques crítiques i el Consell Assessor de Fauna i Flora de les Illes Balears, així com endemismes i altres espècies

protegides per diferents normatives.

12. S'hauran de preveure actuacions de restauració agrícola després del desmantellament de la instal·lació per recuperar els cultius originaris.

13. Atès que el pressupost del projecte supera el milió d'euros, d'acord amb l'article 33 del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat per Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, es designarà un auditor ambiental. Serà responsable de vigilar que es compleixin les mesures preventives i correctores a aplicar, el seguiment ambiental i l'elaboració d'informes.

D'altra banda, es recorda que:

- Les actuacions/activitats que es desenvolupin localitzades en Domini Públic Hidràulic o les seves zones de protecció, zona inundable o potencialment inundable requeriran l'obtenció d'una autorització administrativa prèvia de la Direcció General de Recursos Hídrics. Igualment, si les aigües pluvials es retornen al medi, cal obtenir autorització prèvia.
- L'autorització del projecte haurà de disposar d'informe preceptiu i vinculant de l'administració competent en matèria agrària.
- L'autorització del projecte haurà de disposar d'informe preceptiu de l'organisme titular de la carretera Me-1 de la xarxa primària que s'emeti de conformitat amb l'article 31 de la Llei 5/1990 de carreteres de les IB.
- L'òrgan administratiu competent en matèria de gestió forestal determinarà la idoneïtat, impacte i la manera de dur a terme les tasques sobre la vegetació existent, i les autoritzarà.

Aquesta Declaració d'Impacte Ambiental s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'obtenció de l'autorització.

36. El 29 de maig de 2024 es va es va rebre resolució núm 169, de data 28/05/2024 del Consell Insular de Menorca en el que es transcriu i assumeix el contingut de l'informe de emès per l'arquitecta del Departament d'Ordenació Territorial i Turística en data 27 de maig de 2024 (al que es fa referència la punt 19 d'aquets antecedents)

37. No s'han rebut (a 29/05/2024) els informes requerits a:

- Direcció General de Salut Pública
- Consell Insular de Menorca, Direcció Insular de Mobilitat-Carreteres
- Consell Insular de Menorca, Direcció Insular de Medi Ambient
- Ajuntament des Mercadal

38. La cap de la Secció IV del Servei de Transport i Distribució d'Energia i Generació Tèrmica de la Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic va examinar la sol·licitud i en va emetre un informe favorable en data 30 de maig de 2024.

Fonaments de dret

1. La Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric.
2. El Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport, distribució, comercialització, subministraments i procediments d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica.
3. El Decret 99/1997, d'11 de juliol, pel qual es regula el procediment administratiu aplicable a la tramitació de les instal·lacions elèctriques de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, modificat pel Decret 36/2003, d'11 d'abril.
4. La Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.
5. El Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.
6. L'Acord del Consell de Ministres de 22 de març de 2022 pel qual s'aprova la planificació de la xarxa de transport d'energia elèctrica Horitzó 2026.
7. El Decret 96/2005, de 23 de setembre, d'aprovació definitiva de la revisió del Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears (amb les seves modificacions).

8. Decret 16/2023, de 20 de juliol, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual es modifica el Decret 12/2023, de 10 de juliol, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

9. Resolució del conseller d'Empresa, Ocupació i Energia de 20 de maig de 2024, de delegació de competències i de suplència dels òrgans directius de la Conselleria (BOIB de dia 21 de maig de 2024).

Resolució

1. Atorgar l'autorització administrativa prèvia i de construcció i declarar la utilitat pública la instal·lació elèctrica que es detalla a continuació:

Exp.: TR 8/2022

Denominació de la instal·lació: ampliació de la subestació Mercadal 132 kV.

Terme municipal: es Mercadal.

Pressupost: 2.167.045 euros.

Descripció: l'actuació consisteix en l'ampliació de la subestació MERCADAL 132 kV tipus AIS amb configuració de doble barra i intensitat de curtcircuit de curta durada de 31,5 kA mitjançant una nova posició de línia, a fi de facilitar l'accés a la xarxa de transport a un agent, i dues noves posicions per al projecte de bateries.

2. Aprovar el projecte d'execució de la instal·lació corresponent al Projecte redactat pel senyor David González Jouanneau, visat per el Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Madrid, amb el número 202202529 i la data 25 de novembre de 2022.

Inclou la llista de béns i drets afectats, l'annex estudi de gestió de residus de construcció i demolició i l'estudi de camps electromagnètics.

Aquests inclouen la llista següent de béns i drets afectats:

Núm. Parcel·la del projecte	Propietari	Referència cadastral	Pol.	Parc.	Superfície Parcel·la (m2)	Ocupació ple domini Subestació (m2)	Ocupació ple domini Accés(m2)	Ocupació temporal (m²)	Naturalesa del terreny
1	E-DISTRIBUCIÓN REDES DIGITALES, SLU	07037A015000370000RK	15	32	10.257	6.292	0	0	Urbà i rústic. Matoll.
2	LLORENS FEDELICH FRANCISCO PONS MARQUES RAFAELA	07037A015000320000RL	15	32	85.996	0	0	1.192	Rústic. Matoll.

3. Obligar el promotor a complir tots els condicionants efectuats pels organismes consultats durant el procediment d'exposició pública i que figuren en els antecedents d'aquesta Resolució, així com a la Declaració d'impacte ambiental.

4. Obligar el promotor a remetre a aquest Servei i a la direcció general competent als efectes de la supressió de la CMAIB:

-Un pla de vigilància redactat per l'auditor ambiental amb les característiques esmentades en l'Estudi d'impacte ambiental. Inclourà uns indicadors clars i específics per fer el seguiment objectiu i documentat de l'efectivitat de les mesures correctores i preventives a cadascuna de les fases del projecte, a més d'incloure les actuacions que es duran a terme en el cas que les mesures no obtinguin el resultat desitjat.

-Una declaració responsable signada pel promotor en la qual es garanteixi el compliment de les prescripcions establertes en la Declaració d'impacte ambiental.

5. Aquesta Resolució tindrà efectes i plena vigència sempre que el promotor hagi complert el que especifica el punt anterior.

A més d'obligar al promotor a presentar en aquesta Direcció General abans de l'inici de les obres la documentació següent:

-Justificant d'haver liquidat davant l'Ajuntament la tributació municipal corresponent, tal com preveu l'article 29 del Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears.

-Pla de seguiment redactat per l'auditor ambiental que, a més d'incloure el contingut mínim establert en la Llei d'avaluació ambiental, ha de preveure l'emissió d'informes de seguiment durant la fase de construcció, amb una periodicitat de 15 dies, que certifiquin el compliment de les mesures preventives, correctores i compensatòries de l'estudi d'impacte ambiental, el compliment dels condicionants de la declaració d'impacte ambiental, així com dels altres informes emesos pels organismes afectats.

6. Fixar com a termini màxim per a la realització d'aquestes actuacions dos anys des de la data de concessió d'aquesta autorització administrativa, sens perjudici que altres disposicions puguin establir un termini inferior.

7. Indicar que, una vegada executades les instal·lacions objecte d'aquesta autorització, el titular ha de presentar la sol·licitud de posada en

servei, a la qual ha d'adjuntar un certificat de final d'obra subscrit per un tècnic facultatiu, així com les proves reglamentàries i la resta de documentació que exigeix la reglamentació vigent.

8. Comunicar que aquesta autorització es concedeix sense perjudici de les concessions i autoritzacions que siguin necessàries relatives a l'ordenació del territori i al medi ambient, i a qualsevol altra motivada per les disposicions que hi resultin aplicables.

9. Notificar aquesta Resolució a: REE, SA, Direcció General de Salut Pública, , Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat, Direcció General de Recursos Hídrics, Direcció General d'Emergències i Interior, Direcció General d'Indústria i Polígons Industrials, Consell Insular de Menorca, Direcció Insular de Carreteres, Consell Insular de Menorca, Direcció Insular de Medi Ambient, Consell Insular de Menorca, Direcció Insular de Patrimoni, Consell Insular de Menorca, Direcció Insular d'Ordenació del Territori Ajuntament des Mercadal, Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera, Agència Estatal de Seguretat Aèria, E-distribución Redes Digitales, SL, GOB, Amics de la Terra, Francisco Llorens Fedelich, Rafaela Pons Marquès i publicar aquesta resolució en el BOIB i en el BOE.

Interposició de recursos

Contra aquesta Resolució, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar un recurs potestatiu de reposició davant el conseller de Transició Energètica, Sectors Productius i Memòria Democràtica en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà d'haver rebut la notificació, d'acord amb l'article 124 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i l'article 57 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà d'haver rebut la notificació de la Resolució, d'acord amb l'article 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Palma, 30 de maig de 2024

El director general d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic

Diego Viu Domínguez

Per delegació de competència

del conseller d'Empresa, Ocupació i Energia

(BOIB núm. 67, de 21/05/2024)

